

KONWERSATORIA

2. konwersatorium
koordynatorka: Joanna Różycka-Thiriet

10 marca 2021 r.
j.rozycka@schuman.pl

Temat: Stosunki UE-USA: nowy prezydent – nowe otwarcie?

Nasi goście:

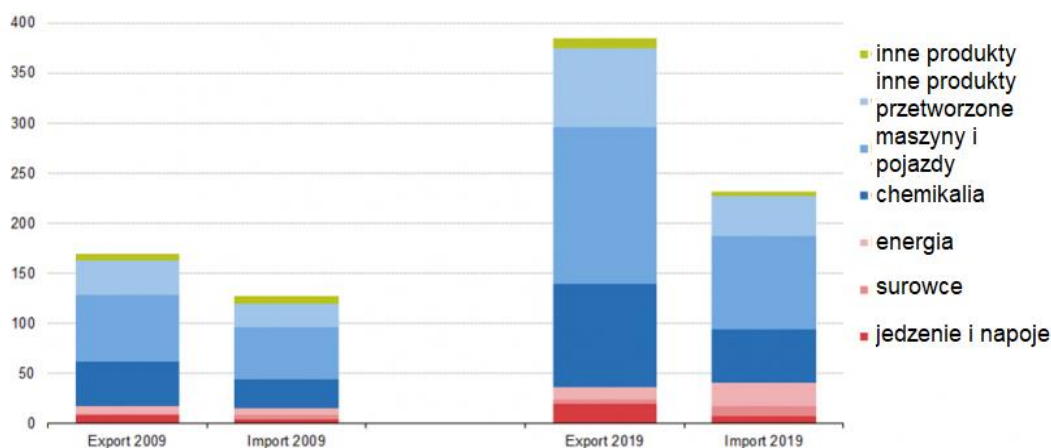
- ambasador Andrzej Jaroszyński,
- ambasador Maciej Kozłowski, Collegium Civitas

SŁOWNICZEK PRZETRWANIA

Relacje UE-USA – w 1953 roku Stany wysłały swoich obserwatorów do Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, co oznacza, że obie strony utrzymują stosunki dyplomatyczne już od ponad 60 lat. W 1990 roku relacje zostały sformalizowane – przyjęto **Deklarację transatlantycką (TAD)**, która ustanowiła dialog polityczny między USA i Wspólnotami Europejskimi na różnych szczeblach (w tym szczyty) i definiowała obszary współpracy (gospodarka nauka, kultura i edukacja, wypracowywanie wspólnych stanowisk wobec globalnych zagrożeń. UE i Stanów nie łączy żadne porozumienie o wolnym handlu (w przeciwieństwie np. do Kanady. W latach 2013-2016 Unia i USA negocjowały umowę o **Transatlantyckim**

partnerstwie w dziedzinie handlu i inwestycji (słynny **TTIP**, którego fanem nie był Donald Trump). Potem, zamiast TTIP-UE i USA miały wynegocjować porozumienie handlowe dotyczące zniesienia cef na towary przemysłowe (z wyłączeniem

Handel UE-27 ze Stanami Zjednoczonymi wg grup produktów 2009 i 2019 rok
(mld euro)

Source: Eurostat (online data code: ext_st_eu27_2019sitc and DS-018995)

eurostat

Źródło: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/USA-EU_-_international_trade_in_goods_statistics#EU_and_the_United_States_in_world_trade_in_goods

W 2019 roku USA były największym eksporterem towarów do UE (18% unijnego importu), wyprzedzając Zjednoczone Królestwo (15%) i Chiny (9%). Były 2. co do wielkości najważniejszym importerem unijnych towarów (12%), po Chinach (19%), a przed UK (10%). W 2019 roku unijna nadwyżka handlowa wyniosła 153 mld euro - eksport Unii do Stanów wyniósł 384 mld euro, a import ze Stanów 169 mld. Największymi importerami amerykańskich produktów są Niemcy, Holandia i Francja. Najwięcej eksportują do USA Niemcy, Irlandia i Włochy. W przypadku handlu usługami sytuacja wygląda nieco inaczej. Tutaj to Unia jest na minusie (w 2018 roku na 168 mld euro). W 2018 roku Unia importowała ze Stanów usługi za 196,2 mld euro, a wyeksportowała na kwotę 179,4 mld.

produktów rolnych) i porozumienie w sprawie oceny zgodności (dzięki niemu firmom miało być łatwiej udowodnić, że ich produkty są zgodne z normami USA i unijnymi). Jednak aktualnie między USA i Stanami nie toczą się żadne negocjacje handlowe.

Nowa agenda UE-USA na rzecz globalnych zmian – wspólny komunikat Komisji Europejskiej i Wysokiego Przedstawiciela. Zaprezentowano go w grudniu 2020 roku w związku z wyborem Joe Bidena na prezydenta USA i zmianami, jakie zaszły na świecie, a także w samej Unii, w nadziei na transatlantycką współpracę w 4 obszarach. Chodzi o: wspólne działania na rzecz zdrowia na świecie w kontekście COVID-19, ale i w dalszej perspektywie; ochronę planety i dobrobytu (np. poprzez transatlantycką agendę ekologiczną, współpracę na rzecz globalnych porozumień); wspólne działania w dziedzinie technologii, handlu i norm (np. prowadzenie dialogu na temat odpowiedzialności platform internetowych i gigantów technologicznych); wspólne działania na rzecz bezpieczniejszego, bardziej demokratycznego świata, w którym będzie panował większy dobrobyt. Partnerstwu temu mają przyświecać następujące zasady: wzmocnienie wielostronnych działań i instytucji (Donald Trump nie był zwolennikiem tzw. multilateralizmu), dążenie do realizacji wspólnych interesów, wykorzystywanie wspólnej siły oraz znajdowanie rozwiązań, które są zgodne z wspólnymi wartościami.

Airbus contra Boeing – Unia i Stany Zjednoczone od kilkunastu lat toczą spory o nielegalne dotowanie swoich producentów samolotów (czyli europejskiego Airbusa i amerykańskiego Boeinga). Kwestie te wielokrotnie stawały na forum Światowej Organizacji Handlu (WTO). Ostatecznie w październiku 2019 roku WTO zezwoliło USA na nałożenie środków zaradczych – na obłożenie europejskiego importu cłami do wysokości 7,5 mld dolarów w związku z wcześniejszym subwencjonowaniem Airbusa (wprowadzono je w tym samym miesiącu). W październiku 2020 WTO zezwoliło UE na przyjęcie analogicznych środków w stosunku do amerykańskiego eksportu na kwotę 4 mld dolarów (Unia wprowadziła je w listopadzie 2020). 5 marca 2021 roku Unia i USA porozumiały się w sprawie zawieszenia wszelkich ceł wynikających ze tego sporu na 4 miesiące, żeby rozwiązać wreszcie ten konflikt.

DOBRE POWIEDZIANE – FRAZA DNIA

(...) partnerstwo między Europą a Stanami Zjednoczonymi jest i musi pozostać kamieniem węgielnym wszystkiego, co mamy nadzieję osiągnąć w XXI wieku, tak samo jak w wieku XX. (...) Pozwolę sobie zatem rozwiać wszelkie wątpliwości: Stany Zjednoczone będą ściśle współpracować z naszymi partnerami z Unii Europejskiej i stolicami na całym kontynencie - od Rzymu po Rygę - aby sprostać szeregowi wspólnych wyzwań, przed którymi stoimy. Nadal wspieramy cel, jakim jest Europa cała, wolna i żyjąca w pokoju. Stany Zjednoczone są w pełni oddane naszemu sojuszowi NATO i z zadowoleniem przyjmują rosnące inwestycje Europy w zdolności wojskowe, które umożliwiają naszą wspólną obronę. (...) musimy wspólnie przygotować się do długoterminowej strategicznej rywalizacji z Chinami. To, w jaki sposób Stany Zjednoczone, Europa i Azja współpracują w celu zapewnienia pokoju, obrony naszych wspólnych wartości i zwiększania dobrobytu na całym Pacyfiku, będzie jednym z najbardziej znaczących wysiłków, jakie podejmiemy. Rywalizacja z Chinami będzie zacięta. (...) Wyzwania związane z Rosją mogą być inne niż te związane z Chinami, ale są tak samo realne. (...) jako prezydent natychmiast przystąpiłem do porozumienia paryskiego, a od dziś Stany Zjednoczone są oficjalnie ponownie stroną porozumienia paryskiego, które pomogliśmy zawrzeć. (...) jestem wdzięczny Europie za jej nieustanne przywództwo w sprawach klimatu w ciągu ostatnich czterech lat. Wspólnie musimy inwestować w innowacje technologiczne, które będą siłą napędową naszej przyszłości w zakresie czystej energii i umożliwią nam tworzenie rozwiązań w zakresie czystej energii na rynkach światowych. (...) Ostatnie cztery lata były trudne. Ale Europa i Stany Zjednoczone muszą znów przewodzić z ufnością, z wiarą w nasze możliwości, zaangażowaniem w naszą odnowę, z ufnością w siebie i w zdolności Europy i Stanów Zjednoczonych do sprostania każdemu wyzwaniu, aby wspólnie zabezpieczyć naszą przyszłość. (...) Ameryka powróciła. Zbierzmy się więc razem i pokażmy naszym praprawnukom, kiedy będą o nas czytać, że demokracja (...) funkcjonuje i działa, a razem nie ma rzeczy, której nie moglibyśmy zrobić. A więc bierzmy się do pracy.

- fragmenty wystąpienia prezydenta USA Joe Bidena w trakcie Wirtualnej Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa 19 lutego 2021 roku.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Działania Fundacji Schumana są współfinansowane przez Unię Europejską
w ramach Programu Europa dla Obywateli.

Komisja
Europejska

Eurokonwersatoria objęte są honorowym patronatem Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce.